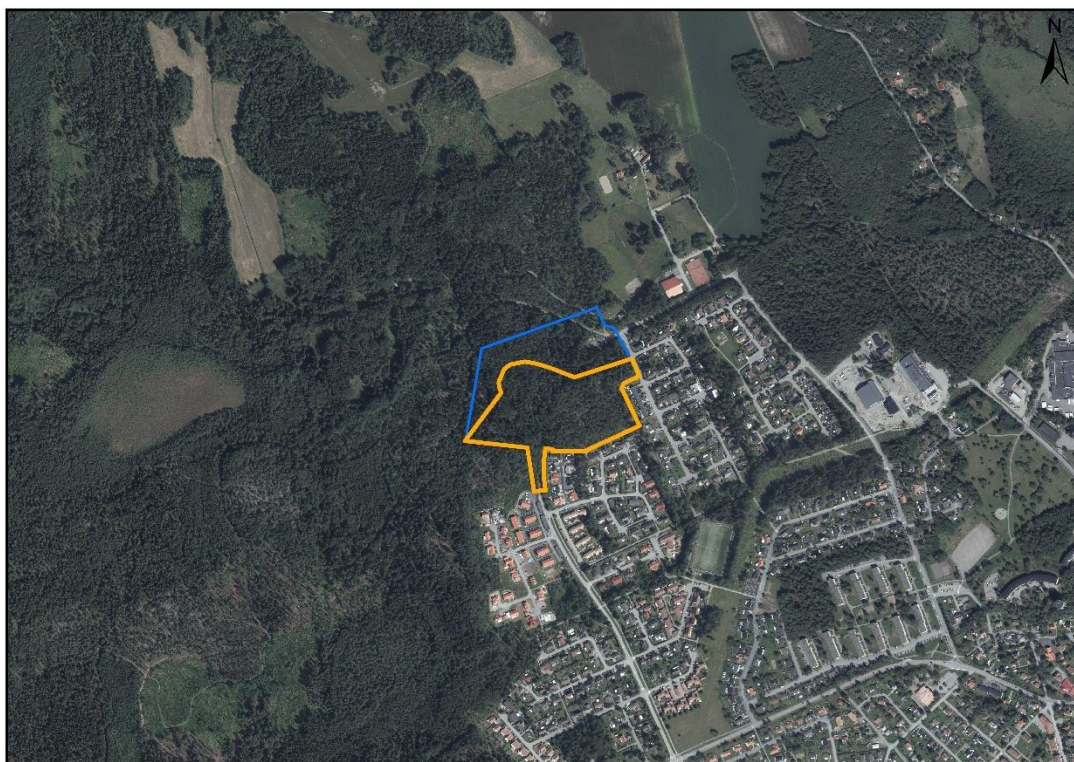

ARTSKYDDSUTREDNING

Västertorpskogen, Norrtälje kommun

Artskyddsutredning Västertorpskogen

Beställare: Norrtälje kommun

Författare: Hanna Nyqvist

Granskare: Stefan Grundström

INNEHÅLL

1	INLEDNING	3
1.1	Bakgrund till uppdraget	3
1.2	Syfte	3
1.3	Områdesbeskrivning	4
1.4	Om artskyddsförordningen	5
1.5	Vägledande domar och dispens	6
1.6	Om rödlistning	6
2	METODIK	7
2.1	Avgränsning av arter	7
2.2	Bedömning av påverkan och konsekvenser	7
3	RESULTAT	9
3.1	Skyddade arter inom området	9
3.2	Kärlväxter	9
	Blåsippa <i>Hepatica nobilis</i>	10
	Grön sköldmossa <i>Buxbaumia viridis</i>	10
	Liljekonvalj <i>Convallaria majalis</i>	11
	Nästrot <i>Neottia nidus-avis</i>	12
	Revlumner <i>Lycopodium annotinum</i>	12
3.3	Fåglar	12
	Duvhök	12
	Gulspurv	13
	Mindre hackspett	13
	Spillkråka	14
3.4	Groddjur	14
	Sammanfattning av påverkan	15
4	SKYDDSÅTGÄRDER OCH REKOMMENDATIONER	16
5	SAMLAD BEDÖMNING	18
6	REFERENSER OCH KÄLLOR	19

1

INLEDNING

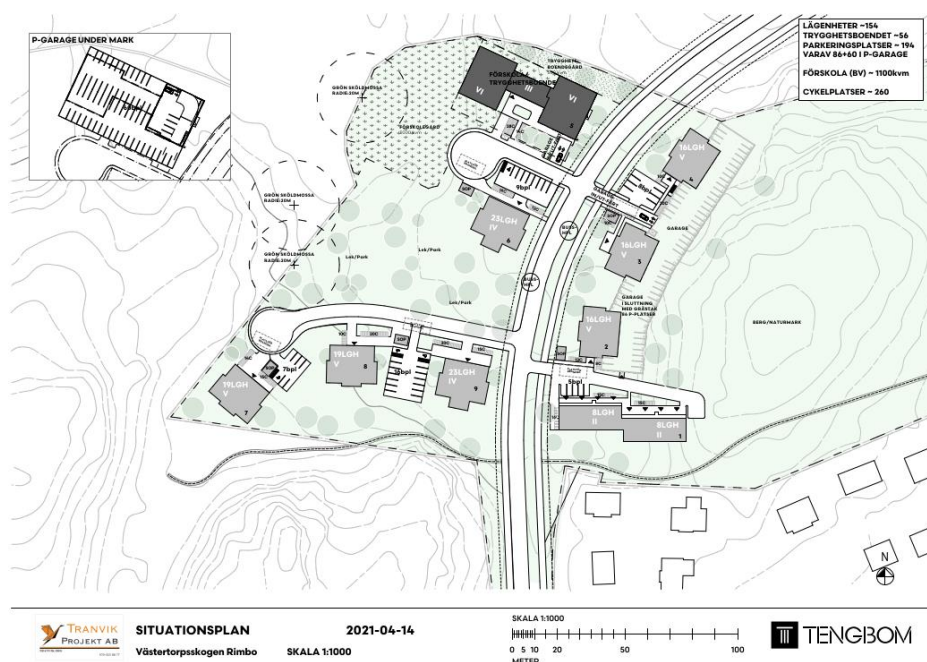
1.1 BAKGRUND TILL UPPDRAGET

Sweco har fått i uppdrag att utföra en artskyddsutredning inom ramen för detaljplan Västertorpskogen i Norrtälje kommun. Planen för området är att etablera byggnader för bostad, förskoleverksamhet samt äldreboende. Planområdet ingick i den naturvärdesinventering som utfördes av tätortsnära natur i Rimbo 2018. Naturföretaget har utfört en konsekvensutredning på naturvärden av detaljplanen under 2019 (Utredning av konsekvenser för naturvärden i Västertorpskogen). I detta uppdrag ingick att inventera groddjur och fåglar inom området. Calluna har utfört en analys och kartläggning av grön infrastruktur i Rimbo 2018.

Under 2020 fick Naturföretaget i tilläggsuppdrag att ta fram en påverkansanalys för objekt med naturvärden (Utredning av påverkan av exploatering på objekt med naturvärden i Västertorpskogen 2020). I detta tillägg ingick även inventering av kryptogamer och insekter.

En övergripande skyddsåtgärd för bevarande av både natur- och artvärden har redan vidtagits i och med den förändring av planområdesgräns som utförts av hänsyn till natur- och artvärden (figur 2).

I figur 1 nedan visas det planförslag som legat till grund för denna utredning.

Figur 1. Aktuell situationsplan för Västertorpskogen.

1.2 SYFTE

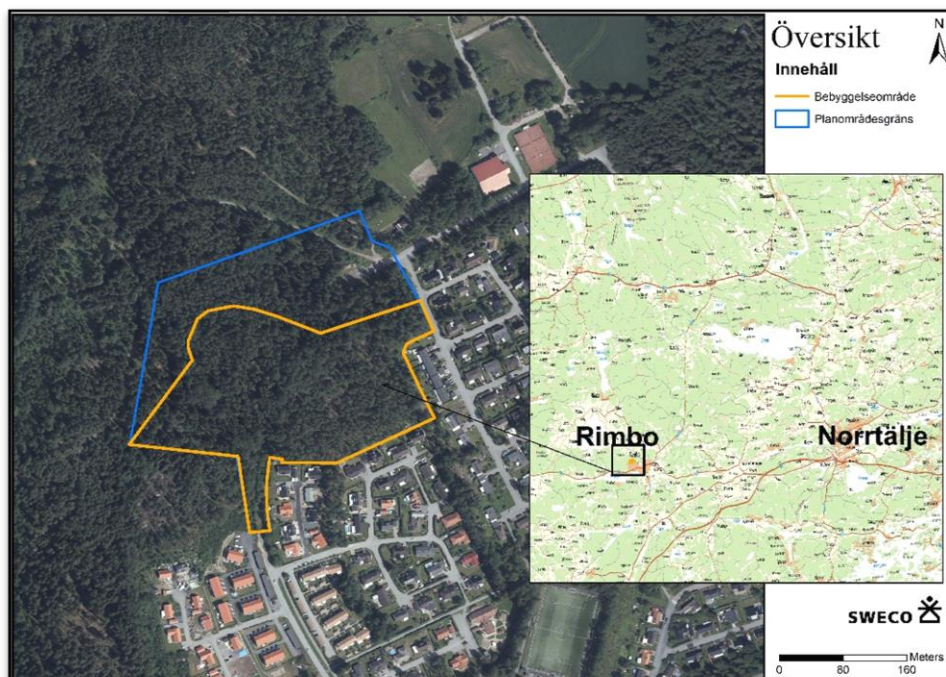
Syftet med artskyddsutredningen är att bedöma hur de genomförda och planerade åtgärderna inom bebyggelseområdet kan förväntas påverka bevarandestatus för skyddade arter (på lokal, regional och nationell nivå) samt att fortsatt kontinuerlig funktion upprätthålls för arterna inom området.

Uppdraget innefattade även att vid behov ge rekommendationer om försiktighetsmått, skyddsåtgärder och kompensationsåtgärder kopplat till aktuella arter.

Utöver detta ingick i uppdraget att bedöma ifall planförslaget bör revideras med hänsyn till artskyddsfrågan, och i så fall redovisa vilka revideringar som krävs för att planen ska vara förenlig med artskyddet.

1.3 OMRÅDESBESKRIVNING

Planområdet är beläget i direkt anslutning till nordvästra delen av Rimbo i Norrtälje kommun (figur 2). Huvuddelen av planområdet utgörs av skog och marken varierar mellan frisk och fuktig. Skogen domineras av barrskog men med inslag av lövbestånd. Skogen bedöms vara av medel till hög ålder. Bitvis förekommer relativt gott om död ved. Under naturvärdesinventeringen 2018 avgränsades tre objekt med påtagligt naturvärde och två objekt med visst naturvärde, som helt eller till största delen ligger inom bebyggelseområdet. Ett av objekten som tidigare klassades som påtagligt har senare klassats om till högt naturvärde. Sedan denna inventering utfördes har planområdets gräns flyttats vilket nu innebär att detta objekt till störst del ligger utanför bebyggelseområdet (naturvärdesobjekt E i figur 3). Nedan ges en sammanfattande beskrivning av de naturvärdesobjekt som är avgränsade inom planområdet.

Figur 2. Översiktsskarta över planområdet.

Objekt A:

I sydvästra delen av planområdet finns cirka 100-årig lövrik granskog med gott om grova aspar med bohål (särskilt längs nordöstra kanten), samt äldre björkar. Vissa av granarna är ganska grova. Fläckvis finns det gott om död ved, både av asp och gran. Marken är frisk och något kalkpåverkad, med blåbär och lågörter.

Objekt B:

I mitten av planområdet finns 80-årig granskog på fuktig mark med låg- och högörter. Spridda äldre granar finns också. Lövinslaget är ganska stort, både i trädskiktet med

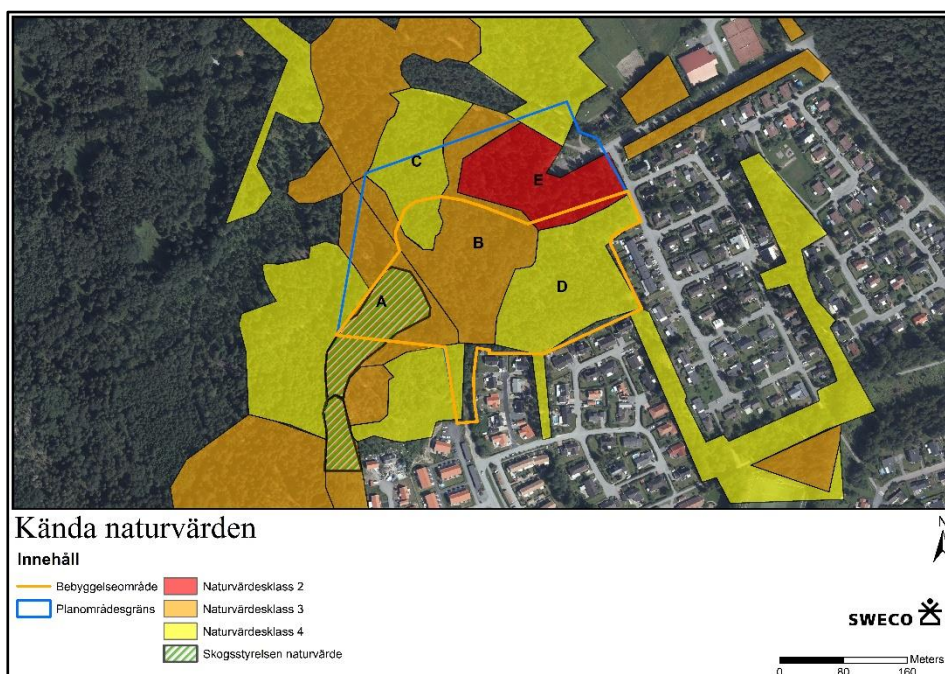
björk, klibbal, asp och enstaka sälg, och i buskskiktet med hassel samt sly av rönn, björk och klibbal. Träden står på små socklar. Tillgången på död ved är bitvis sparsam, bitvis mer allmän.

Objekt C:

I nordvästra delen av planområdet finns en lite mer trivial talldominerad ganska gles 80-årig barrblandskog på frisk mark. Fältskiktet domineras av blåbär och örnbräken. Fläckvis står det ganska tätt med jämnårig gran, och det finns även granföryngring på väg upp. Det finns ett ganska stort inslag av äldre björkar, och några aspar med bohål i söder. Inslaget av död ved är sparsamt och består mest av vindfällen av gran, men även sparsamt med färska torrakor och lågor av tall.

Objekt D:

I sydöstra delen växer också en mer trivial 60–70-årig gles tallskog på frisk blockig mark med fältskikt som domineras av blåbär och lingon. Några hållar finns, där några gamla tallar står. Gamla björkar förekommer spritt i området, ibland tätare. Död ved finns bara sparsamt. Tre kojor sågs, vilket vittnar om att området används till barnlek.

Figur 3. Naturvärdesobjekt.

1.4 OM ARTSKYDDSFÖRORDNINGEN

Artskyddsförordningen är kopplad till 8 kap. miljöbalkens bestämmelser om skydd för biologisk mångfald. Olika arter är skyddade på olika sätt och skyddet har därför delats in i olika paragrafer. Arter som kräver noggrant skydd enligt EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv regleras i 4 och 7 §§. I 4 § hanteras djur och i 7 § växter. Även de fågelarter som inte ingår i fågeldirektivet samt andra arter som enligt svensk bedömning kräver noggrant skydd omfattas av 4 §. Arter skyddade enligt 4 och 7 §§ finns upptagna i bilaga 1 till artskyddsförordningen. Arter som skyddas enligt 6, 8 och 9 §§ kallas fridlysta och listas i bilaga 2. I 6 § finns regler om grod- och kräldjur samt ryggradslösa djur och i 8–9 §§ skyddas växter, lavar, svampar och alger. Arterna i bilaga 2 kan antingen vara fridlysta i hela eller i delar av landet.

1.5 VÄGLEDANDE DOMAR OCH DISPENS

För 6 och 8–9 §§ Artskyddsförordningen, där det slås fast att skyddade arter inte får störas, dödas, plockas, grävas upp eller på annat sätt skadas, har praxis förtydligats. I MÖD 2016:1 slår man fast att det "krävs en risk för påverkan på den skyddade artens bevarandestatus i området för att utlösa förbud". Om den som ska utföra åtgärden kan visa att bevarandestatus inte riskerar att påverkas negativt behöver inte förbud utlösas och dispens behöver inte heller sökas.

Mark- och miljööverdomstolen gör i detta avseende ett förtydligande vad gäller vägledningen Naturvårdsverkets handbok 2009:2 om artskydd och anser att det är rimligt att det ifråga om verksamheter, där syftet uppenbart är ett annat än att ta bort eller skada fridlysta arter, krävs en risk för påverkan på den skyddade artens bevarandestatus i området för att utlösa förbuden. Skada på enstaka exemplar av arter, eller förekomster som endast utgör en liten del av artens förekomst i regionen, har inte ansetts försvåra upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd lokalt eller i dess naturliga utbredningsområde, varför förbuden i artskyddsförordningen inte inträtt. Skadan ska dock endast betraktas som icke uppsåtlig om skadelindringshierarkin har använts i projektet, det vill säga att lokalisering och utformning av anläggningen har anpassats för att undvika och minimera skador på naturmiljöerna.

Om projektet ändå inte går att utföra utan att bevarandestatusen för en skyddad art påverkas, kan man söka dispens enligt 14–15 §§ artskyddsförordningen. I enlighet med förordningens bestämmelser får endast dispens ges om samtliga av de tre punkterna nedan är uppfyllda:

- I. om det inte finns någon annan lämplig lösning,
- II. om dispensen inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus, och
- III. om dispensen behövs för att bevara eller skydda djurarter eller livsmiljöer, för att undvika allvarlig skada på egendom, om det krävs för hänsyn till allmän hälsa, eller om det behövs för forskning eller utbildning, osv.

För denna typ av projekt är det ovanligt med dispensansökning. Istället är målet att undvika att utlösa förbud, genom att undvika att påverka arternas bevarandestatus. Detta görs genom att se över projektets lokalisering samt göra anpassningar såsom hänsynsåtgärder och skyddsåtgärder.

1.6 OM RÖDLISTNING

Rödlistning är ett system som utvecklats av Internationella naturvårdsunionen (IUCN) för att utvärdera tillståndet för arter i naturen. Rödlistan är en prognos över risken för enskilda arter att försvinna från olika länder. I kategoriseringen ingår inga värderingar av hur angeläget det är att bevara eller göra insatser för en viss art, utan analyserna syftar till att kvantifiera utdöenderisken. Rödlistan är till hjälp för att identifiera vilka arter, och utifrån arternas ekologi vilka miljöer, som behöver åtgärder för att arternas tillstånd skall förbättras.

Klassificering av hotstatus går från livskraftig (LC) – nära hotad (NT) – sårbar (VU) – starkt hotad (EN) – akut hotad (CR) till nationellt utdöd (NE), där arter som tillhör någon kategori utom kategorin LC benämns rödlistade. Alla arter som förts till någon av kategorierna VU, EN, CR bedöms vara hotade. En art som inte är rödlistad har inte nödvändigtvis en gynnsam bevarandestatus beroende på att det delvis handlar om olika utgångspunkter. Rödlistningen handlar om hur stor risken är för en arts utdöende i Sverige, medan bedömning om en art har en gynnsam bevarandestatus handlar om ifall kraven för att en art ska ha en långsiktigt god status uppfylls (Gärdenfors 2015). För bedömningarna används 2020 års rödlista.

2

METODIK

2.1 AVGRÄNSNING AV ARTER

I denna utredning behandlas de arter som identifierats under de naturvärdesinventeringar och utredningar som utförts samt de fynd som erhållits ur observationsdatabasen och artportalen. En avgränsning på 1 kilometer runt planområdesgränsen har gjorts för arter som analyserats.

De arter som omfattas av utredningen är de som finns upptagna i artskyddsförordningen bilaga 1 och 2.

Utredningen baseras på underlag som inhämtats via källor listade i tabell 1.

Tabell 1. Underlag till utredningen		
Typ	Källa	År
Grön infrastruktur i Rimbo	Calluna	2018
Utredning av konsekvenser för naturvärden i Västertorpskogen	Naturföretaget	2019
Utredning av påverkan av exploatering på objekt med naturvärden i Västertorpskogen	Naturföretaget	2020
Uttag	Artportalen	2021

2.2 BEDÖMNING AV PÅVERKAN OCH KONSEKVENSER

Bedömningen av hur projektet påverkar de aktuella arterna bygger på erfarenheter från andra liknande etableringar och kunskap om vad arterna har för krav på sin livsmiljö. Bedömningarna baseras även på graden och typen av påverkan.

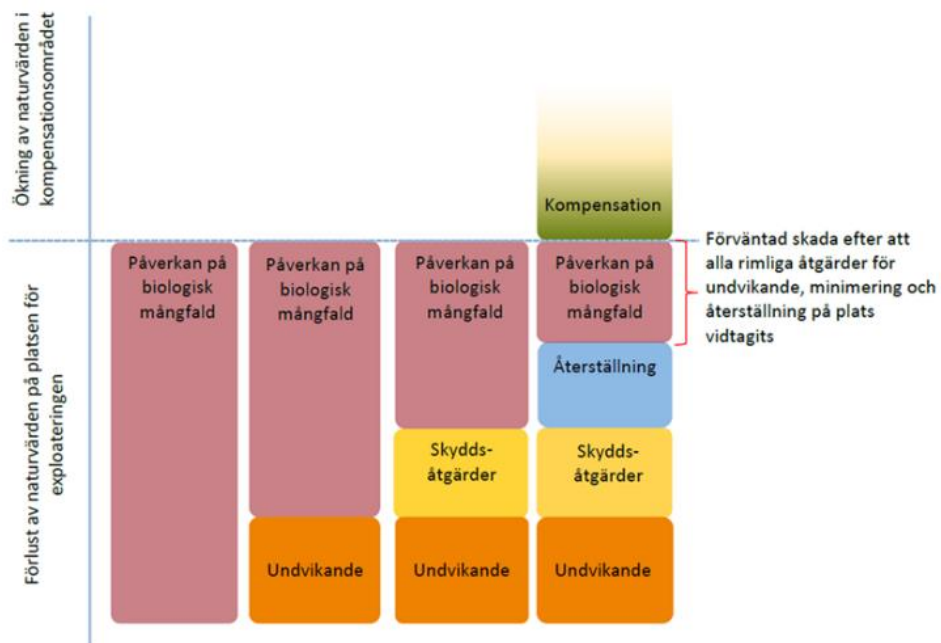
Vid bedömningarna har arternas utbredning och status i regionen och resten av landet varit ett viktigt underlag.

Bedömningarna sker med ett resonemang utifrån vilken påverkan som sker på arternas bevarandestatus, både direkt och indirekt. Även en gradvis försämring av ett habitats kvalitet och funktion kan vara förbjuden. Det kan för vissa arter vara biologiskt tydligt vad som avses med ett fortplantningsområde eller viloplats medan det för andra arter inte går att avgränsa något område.

Gemensamt för åtgärder rörande djurens olika uppehållsplatser är att dessa inte får påverkas av mänskliga aktiviteter på ett sådant sätt att platserna i fråga förlorar sin kontinuerliga ekologiska funktion för berörda arter. Med detta avses att ingreppet inte får vara så omfattande att området tappar de egenskaper som gör det betydelsefullt för arten ifråga. Platserna behöver skyddas även när de inte används så att funktionen finns kvar när arten återvänder för att lägga ägg eller föda ungar.

Detta gäller sådana områden som används regelbundet, men inte nödvändigtvis varje år. Om platserna bara används någon enstaka gång omfattas de bara av skyddet när arten i fråga uppehåller sig där (Artskyddshandboken, s 25).

Arbetet strävar efter att följa Naturvårdsverkets Skadelindringshierarkin (Naturvårdsverket 2016). Det innebär att man i första hand undviker negativ påverkan på skyddade arter så långt det är möjligt och i andra hand begränsar skadan genom skyddsåtgärder. Därefter bedöms om kompensation är motiverad för eventuell kvarstående skada.

Figur 4. Skadelindringshierarkin (Naturvårdsverket 2016).

3

RESULTAT

3.1 SKYDDADE ARTER INOM OMRÅDET

Under Naturföretagets utredning 2019 identifierades tio skyddade arter (Duvhök, gulspurv, kungsfågel, spillkråka, vanlig groda, åkergroda, blåsippa, nästrot, liljekonvalj och revlumner).

Under inventeringen 2020 identifierades tre skyddade arter (Blåsippa, Nästrot och Grön sköldmossa).

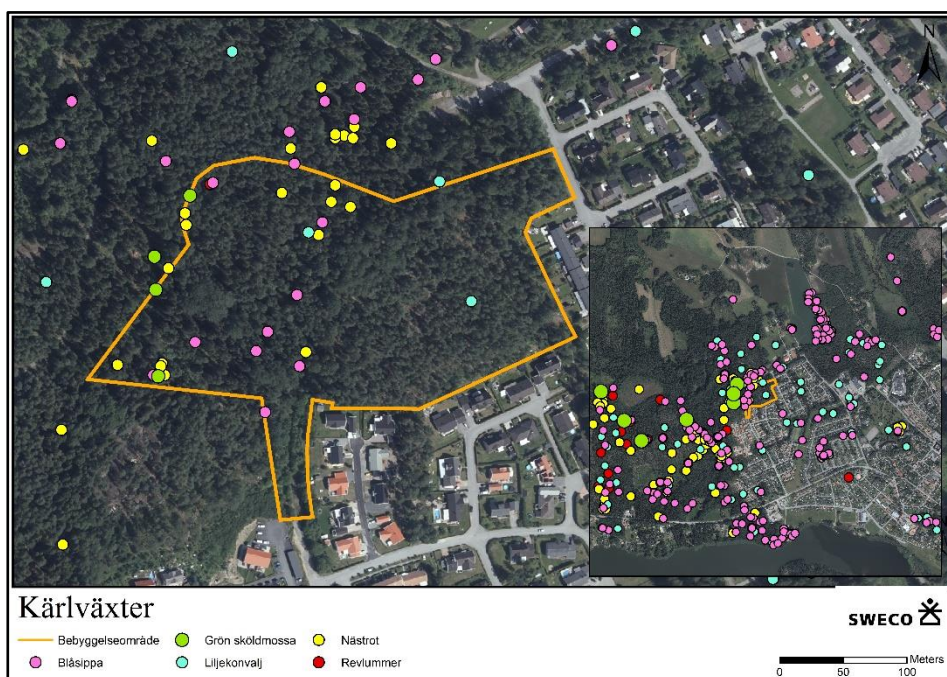
Naturföretaget har även gjort bedömningen att området troligtvis är aktivitetsområde för mindre hackspett och att spillkråka födosöker frekvent i närheten.

Samtliga av dessa arter kommer att hanteras i denna utredning (tabell 2).

Tabell 2. Skyddade arter som hanteras i utredningen		
Kärlväxter	Fåglar	Groddjur
Blåsippa Nästrot Grön sköldmossa Liljekonvalj Revlummer	Duvhök Gulspurv Kungsfågel Spillkråka Mindre hackspett	Vanlig groda Åkergroda

3.2 KÄRLVÄXTER

Inom planområdet finns förekomst av fem skyddade kärlväxter (blåsippa, nästrot, grön sköldmossa, liljekonvalj och revlumner). Nedan redogörs för påverkan på var och en av dessa.

Figur 5. Skyddade kärlväxter inom planområdet.

Blåsippa *Hepatica nobilis*

Arten är relativt vanligt förekommande både lokalt och regionalt. Arten är fridlyst enligt paragraf 9 i artskyddsförordningen. Arten är livskraftig och har en gynnsam bevarandestatus. Skyddet gäller främst gentemot kommersiell insamling och bedöms inte behöva beaktas i samband med denna typ av exploatering. Därav kommer arten inte att hanteras vidare inom ramen för denna artskyddsutredning. Bedömningen görs att den planerade exploateringen inte kommer att påverka artens bevarandestatus.

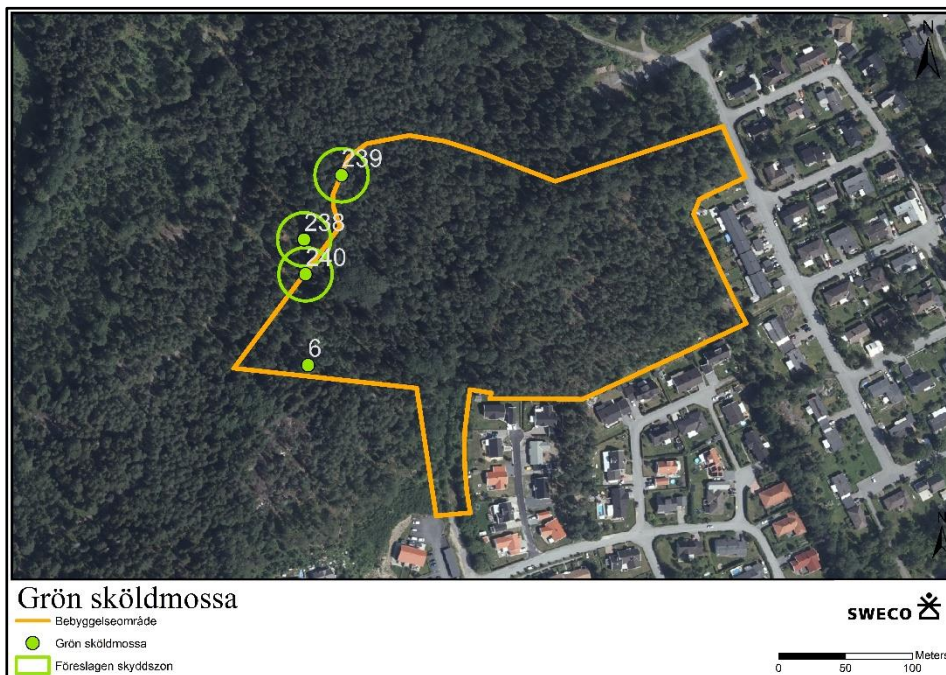
Grön sköldmossa *Buxbaumia viridis*

Grön sköldmossa är fridlyst enligt 8 § i hela landet. Arten är upptagen i bilaga 2 till art- och habitatdirektivet (92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter), vilket innebär att särskilda bevarandeområden bör upprättas. Arten är livskraftig och förekommer spritt i regionen och på ett antal platser i närheten av planområdet. Enligt rapportering av bevarandestatus för arter i Sverige 2019 har Grön sköldmossa gynnsam bevarandestatus i den boreala regionen.

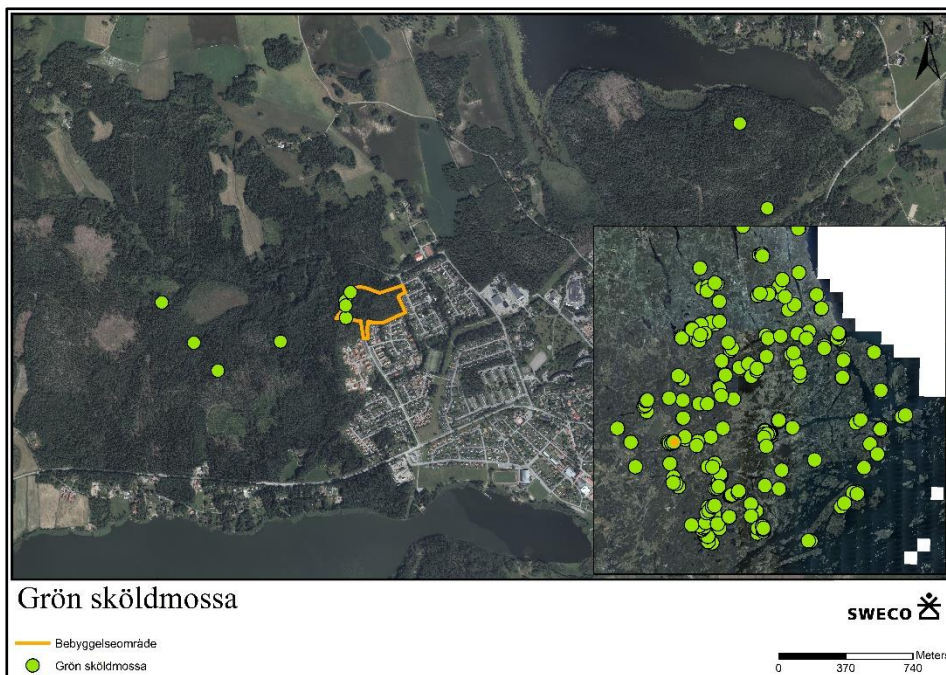
Arten lever på död och döende ved och ibland på levande träd med döda delar eller svampar. Förekommer främst i barrskogsmiljöer. Vid avverkning bör liggande död ved lämnas samt lämna träd som åldras och dö sparas för att säkerställa kontinuerlig tillgång på livsmiljöer.

Fynden av arten inom planområdet riskerar att påverkas till följd av avverkning. Fynd nr 238, 239 och 240 (figur 6) är gjorda under april 2020. Fynd nummer 6 är en cirka 20 år gammal observation och ingen notering av arten gjordes på samma plats under de inventeringar som är utförda inom ramen för detta projekt. Ytterligare fyra fyndplatser finns noterade väster om planområdet.

Om de fyra fyndplatserna avverkas riskerar artens bevarandestatus lokalt att påverkas negativt. Med lokalt avses populationen knuten till skogsområdet norr om Rimbo. Därav rekommenderas ett antal skyddsåtgärder för arten, se kapitel 4. Om föreslagna skyddsåtgärder utförd bedöms ingen påverkan ske på artens bevarandestatus vare sig lokalt eller regionalt.

Figur 6. Fynd av Grön sköldmossa i anslutning till planområdet.

Figur 7. Fynd av Grön sköldmossa i landskapet runt planområdet.

Liljekonvalj *Convallaria majalis*

Arten är livskraftig och vanligt förekommande både regionalt och lokalt. Arten är skyddad enligt paragraf 9 i artskyddsförordningen. Skyddet gäller främst gentemot kommersiell insamling och bedöms inte behöva beaktas i samband med denna typ av exploatering. Därav kommer arten inte att hanteras vidare inom ramen för denna artskyddsutredning.

Bedömningen görs att den planerade exploateringen inte kommer att påverka artens bevarandestatus.

Nästrot *Neottia nidus-avis*

Arten är livskraftig och vanligt förekommande både lokalt och regionalt. Arten är fridlyst enligt paragraf 8 i artskyddsförordningen samt signalart enligt Skogsstyrelsen. Nästrot hör till familjen orkidéer och är knuten till lövskog och ädellövskog. Arten kan komma att påverkas genom markanspråk av växtplatser och lämpliga biotoper.

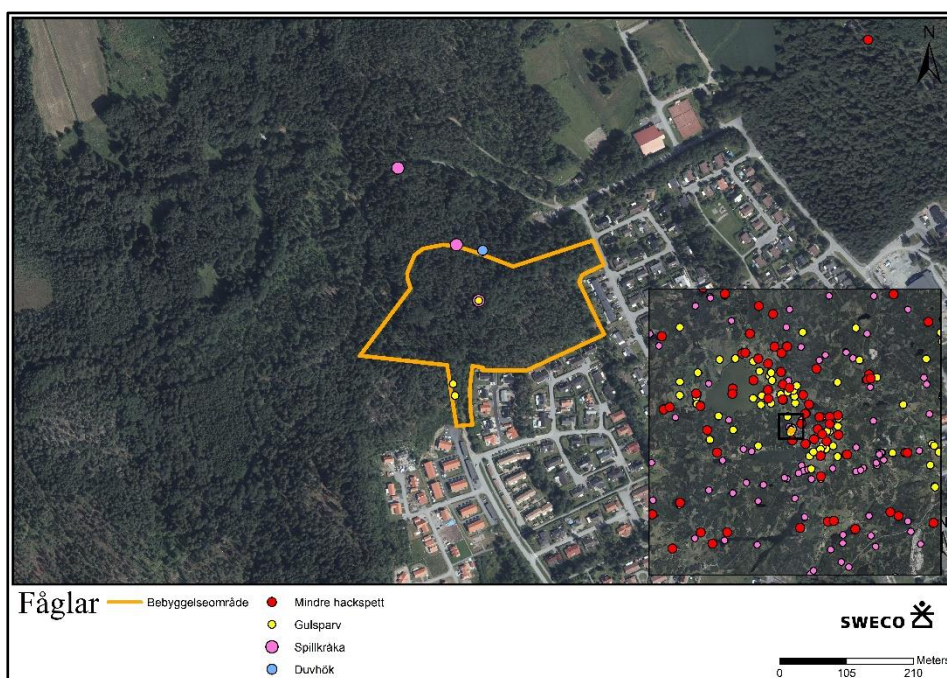
Då arten är så pass vanligt förekommande både regionalt och i närområdet bedöms ingen påverkan ske på artens bevarandestatus.

Revlummer *Lycopodium annotinum*

Arten är livskraftig och vanligt förekommande både regionalt och lokalt. Arten är skyddad enligt paragraf 9 i artskyddsförordningen. Skyddet gäller främst gentemot kommersiell insamling och bedöms inte behöva beaktas i samband med denna typ av exploatering. Därav kommer arten inte att hanteras vidare inom ramen för denna artskyddsutredning. Bedömningen görs att den planerade exploateringen inte kommer att påverka artens bevarandestatus.

3.3 FÅGLAR

Inom planområdet finns fynd av fem fågelarter som finns upptagna i artskyddsförordningen bilaga 1 och/eller är rödlistade. Nedan redogörs för påverkan på var och en av dessa.

Figur 8. Skyddade fåglar inom och i anslutning till planområdet.

Duvhök

Arten är rödlistad som nära hotad och fridlyst enligt paragraf 4 i artskyddsförordningen. Ett osäkert fynd av arten är gjort inom planområdet. Det rör sig om en trolig slaktplats som indikerar att arten förmodligen födosöker inom området. Under Naturföretagets inventering gjordes inga observationer som skulle tyda på häckning inom området.

Arten kan eventuellt påverkas i form av förlust av födosöksområde.

Bedömningen görs att projektet inte kommer att påverka artens bevarandestatus i och med att fyndet är relativt osäkert och att arten inte bedöms häcka inom området.

Gulspurv

Arten är rödlistad som nära hotad och fridlyst enligt paragraf 4 i artskyddsförordningen. Arten är vanligt förekommande i regionen och två observationer har gjorts inom planområdet. Påverkan från projektet bedöms inte vara av sådan grad att arten påverkas på ett betydande sätt. Arten förekommer i lövträdsbjörnar i annars öppnare områden. En mer parkliknande miljö med buskar och lövträd kan snarare gynna arten. Bevarandestatus för arten bedöms ej påverkas.

Mindre hackspett

Arten är rödlistad som nära hotad och skyddad enligt paragraf 4 i artskyddsförordningen. Arten lever i eller på död-döende ved och ibland också levande träd med döda träddelar eller svampar, främst i lövträdsbjörnar.

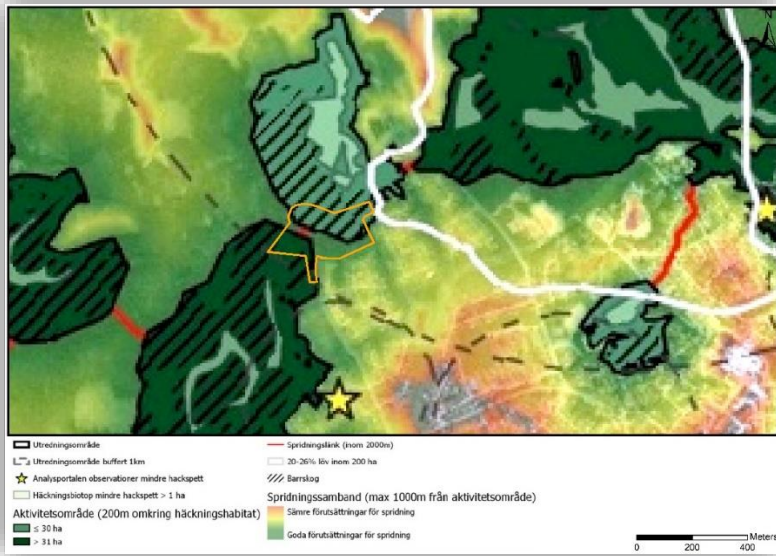
Inga observationer av arten är gjorda inom planområdet. Närmsta fynden ligger cirka 400 meter syd och nordost om planområdet.

Stora delar av planområdet utgörs av aktivitetsområde för arten enligt Callunas habitatnätverksanalys. Det är två aktivitetsområden som möts inuti planområdet (figur 9). Huvuddelen av dessa aktivitetsområden består av barrskog och är därmed av lite lägre kvalitet för arten. Ingen häckningsbiotop förekommer inom planområdet enligt analysen.

Aktivitetsområden som överstiger 31 hektar bedöms vara tillräckligt stora för att arten ska kunna nyttja dem regelbundet. Området i norr är mindre än 31 hektar och därmed för litet enligt Callunas analys för att fungera för reproduktion. Men man bör ha i åtanke att det dels kanske i verkligheten finns ytterligare delar som arten kan nyttja som inte uppmärksammades i GIS-analysen, dels kanske det räcker med ett par hektar mindre än 31 ha för vissa individer. Dessa mindre områden kan dessutom fungera som födosöksområden och "stepping stones" för att länka ihop övriga aktivitetsområden i landskapet.

Bebyggelse inom planområdet skulle utgöra ett avbrott i aktivitetsområdena som går i princip utan avbrott nerifrån Långsjöns norra strand upp till de stora lövområdena i Näset i nordost (och även vidare norrut).

Bedömningen görs att det kan finnas en risk för indirekt påverkan när spridningsstråket inom planområdet försvinner. Aktivitetsområdena kommer även att minska ytmässigt till följd av exploateringen. Arten är arealkrävande och åtgärder bör vidtas för att i möjligaste mån gynna artens spridningsmöjligheter och förstärka livsmiljöer. Detta för att minska risken för indirekt påverkan på arten, som skulle kunna försvåra för artens möjligheter att upprätthålla gynnsam bevarandestatus. Skyddsåtgärder för arten föreslås i kapitel 4.

Figur 9. Resultat från Callunas GIS – analys för mindre hackspett.

Spillkråka

Arten är rödlistad som nära hotad och skyddad enligt paragraf 4 i artskyddsförordningen och är upptagen i EU:s fågeldirektiv bilaga 1. Under Naturföretagets inventering sågs arten födosöka inom *naturvärdesobjekt E* strax norr om planområdet. Ingen aktivitet förekom dock som indikerade häckning. Naturvärden i form av död ved inom naturvärdesobjektet är gynnsamt för arten. Mycket av den döda veden är relativt nyskapad sedan stormen Alfrida. På sikt bedömer Naturföretaget området innehålla fina miljöer för hackspettar. Detta eftersom det finns yngre lövträd med potential att bli goda efterföljare.

Arten kan påverkas negativt till följd av biotopförlust. Dock bedöms artens bevarandestatus inte komma att påverkas. De förslag på skyddsåtgärder som föreslås för mindre hackspett är gynnsamma även för spillkråka.

3.4 GRODDJUR

Under 2019 hade Naturföretaget i uppdrag att inventera groddjur inom dåvarande planområde (figur 10). Åkergroda är upptagen i EU:s art- och habitatdirektiv bilaga 4 och är fridlyst enligt 4§ artskyddsförordningen. Vanlig groda är fridlyst enligt 6§ i artskyddsförordningen i hela landet.

Under groddjursinventeringen observerades både åkergroda och vanlig groda. Inga romklumpar, spel eller lek observerades och förutsättningarna för reproduktion bedömdes som dåliga. Bara ett möjligt lekvatten identifierades under inventeringen (figur 10). Detta område ligger idag utanför det planområde där exploatering kommer att ske.

Området har tillsyns inget större värde för groddjur, och används troligtvis enbart för transport. Om grodlek förekommer till exempel i diket nära tennisbanan, så skulle detta område eventuellt kunna användas som övervintringsområde. Det identifierade småvattnet kommer att finnas kvar. Det finns även andra lämpliga skogsområden kvar i närheten, och åkergroda och vanlig groda är fortfarande vanliga arter i landskapet. Mot bakgrund av ovanstående bedöms arternas bevarandestatus inte påverkas vid en exploatering.

Figur 10. Småvatten som identifierades under groddjursinventeringen.

SAMMANFATTNING AV PÅVERKAN

De arter för vilka bedömningen görs att skyddsåtgärder är nödvändiga för att inte påverkan ska ske på bevarandestatus är Grön sköldmossa och Mindre hackspett.

Anledningen till att den bedömningen görs för Grön sköldmossa är för att arten är skyddad enligt paragraf 8 artskyddsförordningen i hela landet samt upptagen i habitatdirektivets bilaga 2. Om inte de skyddsåtgärder som beskrivs i kapitel 4 utförs riskerar tre fynd av arten att försvinna och livsmiljöerna i anslutning till dessa att försämrans märkbart till följd av avverkning. Avverkning leder till att mikroklimatet i anslutning till de avverkade ytorna förändras.

Anledningen till att bedömningen görs att det finns en risk för påverkan på mindre hackspett är den indirekta påverkan som kan komma att ske. Detta eftersom ett spridningsstråk går förlorat inom planområdet och aktivitetsområden minskar i areal till följd av exploateringen. Därav görs bedömningen att skyddsåtgärder i form av biotopförbättrande åtgärder behövs för att minska risken för negativ påverkan på artens bevarandestatus.

4

SKYDDSÅTGÄRDER OCH REKOMMENDATIONER

En övergripande skyddsåtgärd för bevarande av både natur- och artvärden har redan utförts i och med den förändring av planområdesgräns som utförts. Genom minskningen av områdets exploatering bedöms den negativa påverkan på skyddade arter också ha reducerats på ett betydande sätt. För grön sköldmossa innebär den att de tre fynden med ID 238, 239 och 240 hamnar i utkanten av området istället för att helt ligga inom exploateringsområdet.

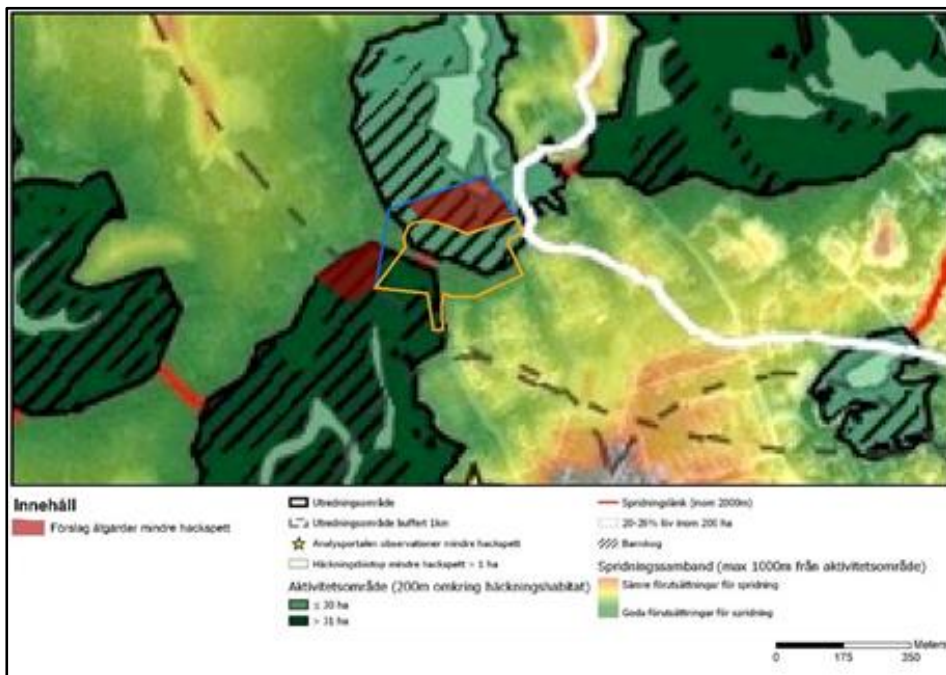
För mindre hackspett innebär det att en större del av aktivitetsområdet norr om planområdet lämnas opåverkat.

Grön sköldmossa

För arten bör en skyddszon på 20 meter kring fynden av grön sköldmossa enligt figur 6 med ID 238, 239 och 240 att införas. Inom denna skyddszon bör ingen avverkning ske och liggande död ved bör lämnas orört. Biotopstärkande åtgärder bör utföras i anslutning till kända fynd. Död ved bör placeras ut i syfte att långsiktigt stärka arten. Död ved i olika stadier är en förutsättning för spridning. Denna åtgärd bör planeras in i skötselplanen för den del av planområdet som undantagits från exploatering.

Mindre hackspett

Åtgärder bör vidtas för att stärka livsmiljöer i de delar av artens aktivitetsområden som ligger inom det ursprungliga planområdet men utanför nuvarande planområde. Åtgärder som bör göras är biotopförbättrande åtgärder i form av veteranisering av träd samt nyskapande av högstubbar och torrakor. Dessa åtgärder kan med fördel planeras in i områdets skötselplan. Vidare kan trädplanteringar/alléer av löv anläggas längs med planerade vägar. Förslag på områden för biotopförbättrande åtgärder visas i figur 11 nedan.

Figur 11. Förslag på lokalisering för biotopförbättrande åtgärder.

5

SAMLAD BEDÖMNING

Om de skyddsåtgärder som föreslås för grön sköldmossa utförs bedöms inte påverkan på artens bevarandestatus uppstå. Bedömningen görs att påverkan på fyndet med ID 6 uppvägas med de biotopstärkande åtgärder som utförs för arten. Skyddszonen runt fynden med ID 238, 239 och 240 bedöms som tillräcklig för att artens bevarandestatus inte ska påverkas. Arten är livskraftig och har gynnsam bevarandestatus i den boreala regionen. Därav blir den samlade bedömningen att skyddsåtgärderna är tillräckliga för att inte artens förutsättningar för en gynnsam bevarandestatus hotas varken lokalt, regionalt eller nationellt. Fyndet med ID 6 bedöms som inaktuellt då det är 20 år gammalt och arten inte är noterad senare eller under de inventeringar som utförts inom ramen för detta projekt.

De skyddsåtgärder som föreslås för mindre hackspett bedöms tillräckliga för att artens förutsättningar för en gynnsam bevarandestatus inte hotas, varken lokalt eller regionalt. Påverkan på arten är indirekt till följd av förlust av spridningsstråk och minskad areal av aktivitetsområde.

De biotopstärkande åtgärderna som görs inom aktivitetsområdena utanför bebyggelseområdet bedöms som tillräckliga för att väga upp den förlust av biotop som sker inom bebyggelseområdet.

Dessa skyddsåtgärder i kombination med den övergripande skyddsåtgärden som innebar minskning av området för exploatering hänsyn till natur- och artvärden är enligt Swecos bedömning tillräckliga för att inte påverka bevarandestatus för någon av de skyddade arterna. Genomförandet av detaljplanen bedöms inte heller skada, försämra eller förstöra den kontinuerliga ekologiska funktionen i utredda arters livsmiljöer inom området.

Därav bedöms inte dispens komma att behövas.

PÅVERKAN PÅ DETALJPLANEN OCH FÖRSLAG TILL REVIDERINGAR

Bedömningen görs att ingen revidering av detaljplanen är nödvändig om de föreslagna skyddsåtgärderna utförs. Detta med hänvisning till att bevarandestatus för de skyddade arterna inte bedöms påverkas med de skyddsåtgärder som föreslås.

6 REFERENSER OCH KÄLLOR

www.artportalen.se

www.artfakta.se

Grön infrastruktur i Rimbo. Calluna. 2018.

Naturvårdsverket; Handbok för artskyddsförordningen, del 1 – fridlysning och dispenser.
Handbok 2009:2, Utgåva 1, april 2009

Utredning av konsekvenser för naturvärden i Västertorpskogen. Naturföretaget.2019.

Utredning av påverkan av exploatering på objekt med naturvärden i västertorpskogen.
2020.

UPPDRAG Västertorpskogen Norrtälje kommun
UTFÖRARE Sweco Environment AB
ANSVARIG Hanna Nyqvist
RAPPORT Hanna Nyqvist